

Можна дійти висновку про важливість ролі соціального інжинірингу та підготовки досвідчених фахових спеціалістів, що нині є затребуваними в більшості організацій та компаній. Також доцільно враховувати зарубіжний досвід упровадження соціального інжинірингу та його імплементації як інструменту й гарантії сталого розвитку. Ключовими недоліками у сфері запобігання негативним проявам соціальної інженерії залишаються брак системної роботи з цього питання, низький рівень поінформованості населення стосовно можливих загроз соціальної інженерії, а також висока латентність злочинів у цій сфері, що унеможливорює виявлення та притягнення до відповідальності всіх винних осіб.

Лесик Я. В., курсант 3-го курсу
навчально-наукового інституту № 1
Національної академії внутрішніх
справ

Науковий керівник: професор
кафедри оперативно-розшукової
діяльності Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
юридичних наук **Марков М. М.**

НЕЛЕГАЛЬНА МІГРАЦІЯ ЯК НЕГАТИВНЕ ЯВИЩЕ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Геополітичні трансформації впливають на всі аспекти життя суспільства, зокрема й на міграційні процеси. Інтенсивність, характер, спрямованість міграційних настроїв населення України особливо змінилися після розпаду СРСР та здобуття незалежності. Інтеграція України в ЄС спричинила провадження низки важливих реформу у сфері міграційного регулювання.

Географічне положення нашої держави зумовлене близьким розташуванням до країн походження нелегальних мігрантів. У цьому аспекті нелегальна міграція стає однією з головних загроз національній безпеці України. Знання та розуміння реальної ситуації вчинення злочинів, пов'язаних із нелегальною міграцією, необхідне для визначення як державної

стратегії боротьби з нелегальною міграцією, так і адекватних законодавчих, правозастосовних, політичних, економічних, соціальних, правоохоронних, організаційних та інших заходів профілактики цього явища.

Поняттям нелегальної міграції позначають незаконне переміщення через державний кордон, тобто поза пунктами пропуску або з приховуванням від прикордонного та митного контролю, із використанням підроблених документів, візи (або без візи), самостійно чи за допомогою третіх осіб, а також проживання на території країни без належного дозволу компетентних державних органів.

Окремі аспекти цієї проблеми висвітлено в працях О. Барановського, А. Довгерта, В. Євінтова, В. Косевцового, Ю. Калиновського, Е. Лібанової, О. Малиновської, В. Новіка, О. Піскуна, С. Пирожкова, О. Позняка, Н. Плахотнюка, І. Прибиткової, Ю. Римаренка, В. Селіванова, Ю. Тихонравова, А. Шлепакова, О. Хомри, С. Чеховича та ін.

Нелегальний мігрант – це іноземець або особа без громадянства, які перетнули державний кордон поза пунктами пропуску або в пунктах пропуску, але з уникненням прикордонного контролю і невідкладно не звернулися із заявою про надання статусу біженця чи отримання притулку в Україні, а також іноземець або особа без громадянства, які законно прибули в Україну, але після закінчення визначеного їм терміну перебування втратили підстави для подальшого перебування та ухиляються від виїзду з України.

У науковій літературі чітко не визначено причин, під впливом яких формуються напрями та масштаби міграційних процесів. Переміщення в просторі відбувається внаслідок дії соціальних, економічних, демографічних, етнічних, політичних, освітніх, особистісних, культурних, морально-психологічних, військових, екологічних та інших факторів. Слід зазначити, що ці чинники діють одночасно, вони певною мірою взаємопов'язані, а отже, виявити окремі причини міграційних процесів зазвичай складно.

Нелегальна міграція дестабілізує національну безпеку країни-реципієнта, створює осередки напруженості в місцях концентрації нелегалів, негативно позначається на кримінальній обстановці, адже нелегальні мігранти часто вдаються до

кримінальної діяльності (контрабанди, торгівлі людьми, проституції, наркотрафіку, нелегальної торгівлі зброєю тощо). Нелегально зайняті мігранти не входять до сфери офіційного працевлаштування й, відповідно, оподаткування, що завдає фінансових збитків державі-реципієнту. Усе це викликає занепокоєння серед тих країн, які стикаються з проблемою нелегальної міграції.

Стратегія державної міграційної політики України на період до 2025 року передбачає такі основні шляхи підвищення ефективності протидії нелегальній міграції з метою забезпечення національної безпеки України:

- ефективне використання системи видачі віз і можливості консульських установ для управління міграцією;

- здійснення прикордонного контролю, адаптованого до змінних міграційних потоків і можливостей інтегрованого управління кордонами;

- посилення контролю за дотриманням міграційного законодавства всередині країни;

- забезпечення ефективного та сталого повернення, передусім, заохочуючи добровільне повернення;

- запровадження належного механізму та програми регуляризації іммігрантів з нерегульованим статусом.

Отже, нелегальна міграція – це явище, що набуває дедалі поширенішого характеру, причини виникнення якого постійно змінюються. Для мінімізації негативних наслідків міграційних процесів і, навпаки, отримання від них максимальної користі, міграційна політика кожної держави, яка стикнулася з цим негативним явищем, має ґрунтуватися на засадах послідовності, компетентності й ефективності керування міграцією на національному, регіональному та світовому рівнях. Варто шукати шляхи захисту національної безпеки в умовах мінливої ситуації глобального переміщення.